Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
E26.001676

Bijlage(n)
Ja

Datum 10 november 2026
Onderwerp Uitvoering motie 'Onderzoeken zonder oordeel'

Geachte leden van de raad,

In de motie ‘Onderzoeken zonder oordeel’ van 12 november 2025 roept u ons college op om gemeentelijk onderzoek tegen het licht te houden op stigmatiserend taalgebruik en discriminerende uitgangspunten. We informeren u graag op welke manier navolging is gegeven aan deze motie.

Algemene conclusie
We hebben alle vragenlijsten die we voor onze onderzoeken gebruiken zorgvuldig bekeken en gecontroleerd op mogelijk discriminerend of stigmatiserend taalgebruik. Daarbij hebben we geen fundamentele problemen aangetroffen. Dit komt mede doordat we al zorgvuldig omgaan met de formulering van vragen en teksten. Wel zijn er enkele benamingen en formuleringen die we willen aanpassen. Deze lichten we in de bijlage nader toe.

Enkele uitgangspunten voor taalgebruik in onderzoek

- We zetten de mens centraal in onze formuleringen. Om een specifieke groep Nijmegenaren te beschrijven, gebruiken we neutrale formuleringen. Concreet spreken we bijvoorbeeld van ‘inwoners met een verslaving’, niet van ‘verslaafden’. We wijken hiervan af als de doelgroep in kwestie een andere voorkeur heeft.

- We vragen achtergrondkenmerken alleen uit als de verwachting is dat dit van meerwaarde is voor de beantwoording van de onderzoeksvra(a)g(en). We lichten in de vragenlijst toe waarom we naar bepaalde achtergrondkenmerken vragen. Vragen over achtergrondkenmerken bevatten altijd de mogelijkheid om deze vraag niet te beantwoorden.

- We schrijven vragenlijsten die zijn gericht op Nijmegenaren - conform de gemeentelijke schrijfwijzer - in B1. B1-taalniveau is minder van belang in teksten die zijn gericht op professionals. Ook dan blijft begrijpelijke taal het uitgangspunt.

We blijven ons informeren over hoe het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) omgaat met categoriseren binnen onderzoek, zodat termen aansluiten. Wanneer het CBS hierover publiceert, wordt dit intern besproken. Zo maken we bijvoorbeeld – conform publicaties hierover van het CBS – geen gebruik meer van de categorisatie

westers/niet-westers als het gaat om Nijmegenaren met een migratieachtergrond. En is er de afgelopen jaren altijd – naast de optie om de vraag over te slaan – de mogelijkheid om aan te geven dat een inwoner zich op een andere manier identificeert dan als man of vrouw.

Hopelijk hebben wij uw raad hiermee voldoende geïnformeerd over de wijze waarop wij in toekomstige gemeentelijke onderzoeken stigmatiserend en discriminerend taalgebruik voorkomen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester